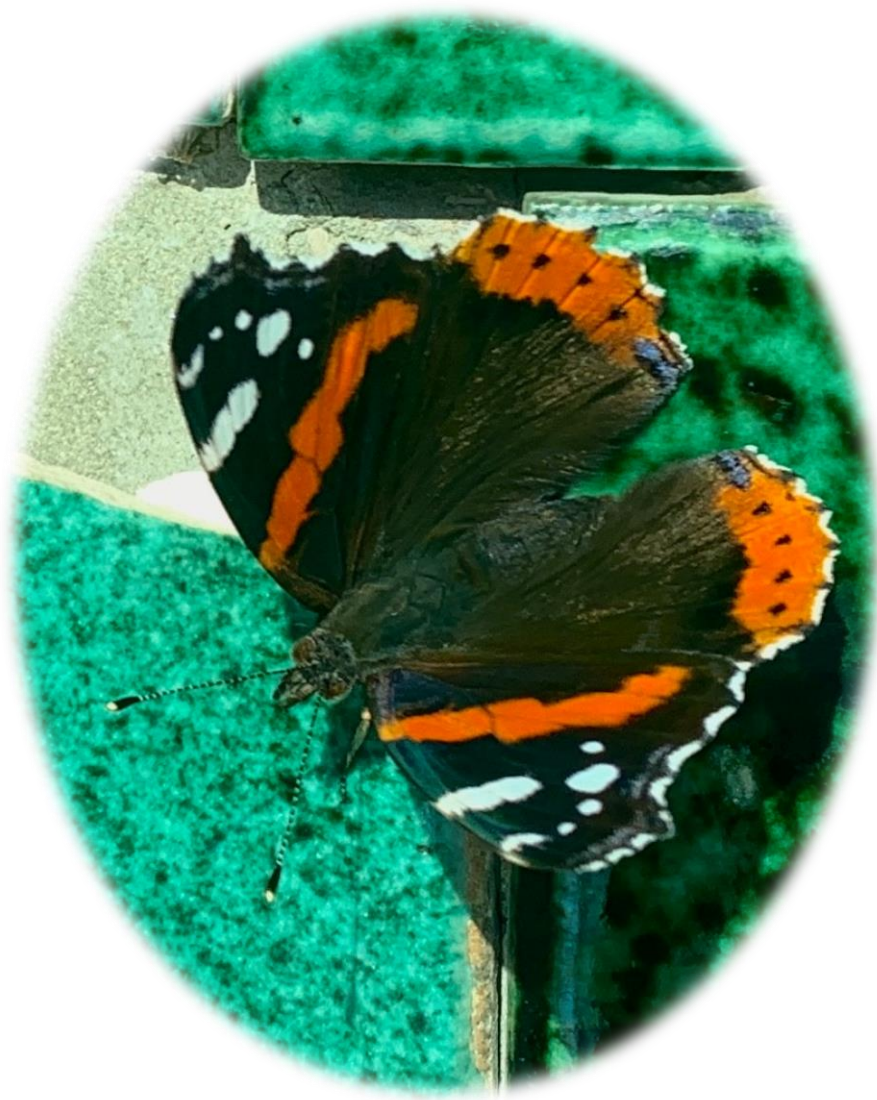

Propostes didàctiques de joc lliure per al Jardí de les Papallones

Vanessa atalanta

Autors: Núria Garcia Alsina, Maite Novo Molinero i Toni de la Torre López

En aquest document trobareu les propostes didàctiques dissenyades pel Jardí de les Papallones del Campus Educatiu de Tarragona. Però podrien servir per a qualsevol jardí que tingueu al pati de la vostra escola o inclús per al vostre hort escolar.

L'eix temàtic són les papallones, el seu cicle vital i la seva vida plena de canvis. Just a la tardor és quan es troba en migració la papallona *Vanessa atalanta*, que comença el seu viatge al centre d'Europa i migra per passar l'hivern a zones més càlides, arribant fins i tot al sud del Sàhara!. Al llarg de tot l'eix Mediterrani es veuen molts exemplars d'aquesta papallona durant els mesos d'octubre i novembre (si us hi fixeu bé... i amb una mica de sort, les veureu pels nostres parcs i jardins). En honor a aquesta espècie de papallona, tenim un personatge al Jardí que representa l'essència i la màgia d'aquesta vida plena d'aventura i canvi: és la fada Vanessa!

La fada Vanessa està amagada pel Jardí de les Papallones.

Activitat inicial: On està amagada la fada Vanessa?

Hem disposat un espai al jardí on fer les posades en comú i iniciar en format d'assemblea la introducció del jardí, abans de començar a jugar. Primer situem els infants tot presentant el Jardí de les Papallones, un jardí on totes les plantes aporten el menjar necessari per a les papallones al llarg del seu cicle de vida. Després parlem de la Vanessa, que és la fada del jardí i que resulta que està amagada en algun lloc del Jardí de les papallones: **ens ajudeu a buscar-la?**

Espai destinat a l'assemblea i la presentació inicial del Jardí de les Papallones.

Propostes de joc lliure: el cicle vital d'una papallona.

La distribució de les propostes de joc lliure dissenyades per al Jardí de les Papallones han estat pensades per a completar el cicle vital d'una papallona. Per a cada estadi del seu cicle vital tenim una proposta diferent, així tenim propostes per a l'ou, l'eruga (cuc), la crisàlide i la papallona. Tot i què aquesta ha estat la filosofia del disseny de les activitats, al tractar-se de joc lliure no pretenem que els infants segueixin un ordre específic en el seu gaudi de l'espai. De totes maneres, les mestres poden promoure reflexions al voltant de cada tipus de joc i del simbolisme relacionat amb el cicle vital de les papallones.

- **Proposta de joc lliure 1: El laberint.**

El laberint és una proposta de joc lliure que representa l'estadi OU del cicle vital d'una papallona. És un laberint de pedres blanques que forma camins concèntrics, fins arribar a la part central. Tant la forma com el color es relacionen amb l'ou, inici i final de la vida d'una papallona.

Laberint de pedres blanques

- **Proposta de joc lliure 2: Els cucs de fusta.**

L'estadi d'ERUGA està representat en la proposta dels cucs de fusta. Els infants tenen al seu abast, dins d'una caixa, uns petits troncs foradats i unes cordes que poden fer servir per a elaborar un cuc i jugar amb ell. De totes maneres, sovint es fan servir aquests blocs de fusta per a fer construccions i fer torres. No passa absolutament res, estem en un espai de joc lliure i la creativitat i inspiració dels nostres infants és el més important!

- **Proposta de joc lliure 3: Les cintes de colors.**

Les cintes de colors representen la CRISÀLIDE, moment de recolliment, silenci i metamorfosi. L'interior de les cintes de colors aporta una sensació de tancament i aïllament del món exterior, simulant aquesta fase del cicle vital d'una papallona tan especial com espectacular. La crisàlide està construïda amb una anella gran on s'han penjat cintes de colors.

Cintes de colors representant la crisàlide.

- **Proposta de joc lliure 4: Identificant papallones.**

Hi ha diferents propostes orientades a l'observació i identificació de papallones. En primer lloc, tenim el propi Jardí de les Papallones.

Al jardí trobem diferents espècies de plantes que són atractives per aquests insectes, per tant, és molt probable que durant el temps que estiguen jugant pel jardí ens vingui a visitar alguna espècie de les papallones més habituals per la nostra zona o bé les que estan en migració (com la *Vanessa atalanta*). Així que la observació directa de les papallones i la posterior identificació als pòsters que hi ha als vidres, pot ser una bona activitat. El Museu de Ciències Naturals de Granollers té molta informació sobre papallones i us podeu descarregar els dos pòsters que es veuen al nostre jardí. Aquí teniu els enllaços, amb molt bona resolució:

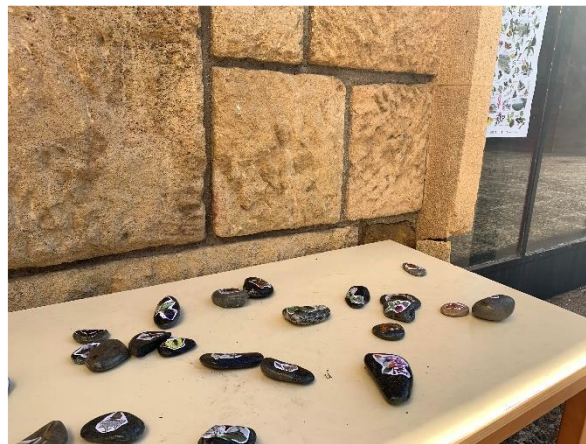
http://www.catalanbms.org/pdf/Poster_papallones_catalunya.pdf

<https://mcng.cat/uploads/poster-papallones-catalunya-2.pdf>

Fotografia del Jardí de Papallones del Campus Educatiu de Tarragona.

Hi ha un altre espai pensat per a jugar en la identificació de les papallones, però que el joc es pot veure modificat segons les idees dels infants. Es tracta d'una sèrie de pedres que tenen les fotografies de les papallones que apareixen als pòsters mencionats anteriorment. Aquestes pedres estan col·locades en unes taules, just al costat dels pòsters, formant un altre entorn de joc.

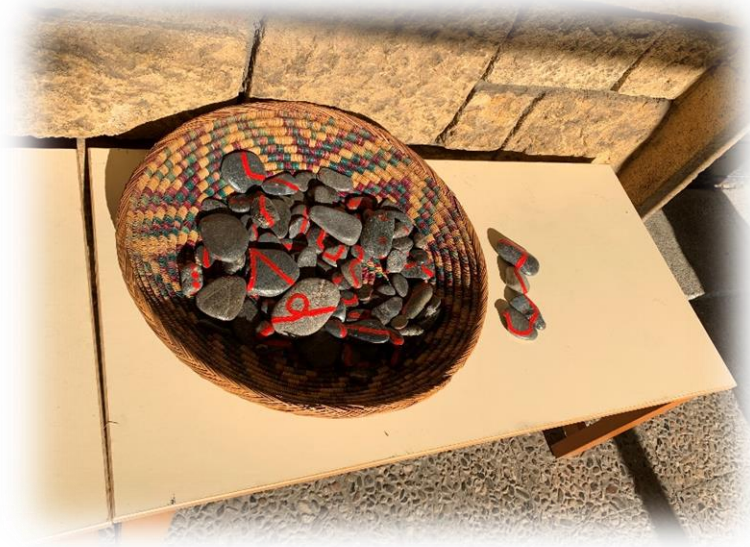

Entorn de joc d'identificació de papallones.

A continuació presentem propostes de joc lliure complementàries que no estan relacionades al cicle vital de la papallona.

Proposta de joc lliure 5: Fem el camí de pedretes.

Amb la idea de fer servir elements naturals a l'abast per a qualsevol escola i que també tingui un component didàctic, hem afegit la proposta de camí de pedretes. La creativitat, la resolució d'un puzzle obert (que no té una única possibilitat ni solució tancada) i la imaginació de la canalla s'activen en aquesta proposta de joc lliure. En una taula d'alçada adequada pels infants es disposen pedres fosques pintades amb formes lineals i corbes en color vermell. El repte està en fer servir aquestes pedres per a construir possibles camins i formes diferents, com si cada pedra fos la peça d'un puzzle.

Proposta de joc lliure 6: Construïm el nostre Hotel d'Insectes.

Aquesta proposta s'ubica a un racó del jardí que està dedicat a l'elaboració, mitjançant el joc lliure no guiat pel mestre, d'un hotel d'insectes com el de la fotografia. L'objectiu és que juguin amb les diferents textures i espais que ser útils per a donar refugi a diferents insectes, entre ells les papallones. Es disposa de dos taules amb quatre espais i caixes amb diferent material natural per a poder construir l'Hotel d'insectes, però al ser un joc lliure, els infants poden recollir altres materials que trobin pel jardí o d'altres espais.

Al costat d'aquest espai, els infants trobaran una altra proposta de construcció (pedres blanques), que normalment associen també a la construcció d'una "casa" per a les papallones, afegint elements naturals que van trobant pel Jardí.

Activitat final: Recollim i ordenem tot el material dins de les caixes!

El Jardí de les Papallones és un espai de joc lliure que requereix de la vostra col·laboració per a què els altres nens i nenes que vindran després el puguin gaudir igual que ho heu gaudit vosaltres.

MOLTES GRÀCIES PEL VOSTRE AJUT !!